

ZARZĄDZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W OLSZTYNIE
z dnia 2026 r.

w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000
Ostoja Radomno PLH280035

Na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 i 1940 oraz z 2025 r. poz. 884) zarządza się, co następuje:

§ 1.1. Ustanawia się plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Radomno PLH280035, zwanego dalej: „obszarem Natura 2000”.

2. Plan zadań ochronnych obejmuje cały obszar Natura 2000.

§ 2. Opis granic obszaru Natura 2000 w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992 określa załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 3. Mapa obszaru Natura 2000 stanowi załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 4. Identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony określa załącznik nr 3 do zarządzenia.

§ 5. Cele działań ochronnych określa załącznik nr 4 do zarządzenia.

§ 6. Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania określa załącznik nr 5 do zarządzenia.

§ 7. Lokalizację przedmiotów ochrony oraz wybranych działań ochronnych w obszarze Natura 2000 określa załącznik nr 6 do zarządzenia

§ 8. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
w Olsztynie

Agata Moździerz

/podpis elektroniczny/

Załączniki do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony
Środowiska w Olsztynie
z dnia2026 r.
w sprawie ustanowienia planu zadań
ochronnych dla obszaru Natura 2000
Ostoja Radomno PLH280035

Załącznik nr 1

**OPIS GRANICY OBSZARU NATURA 2000 OSTOJA RADOMNO PLH280035 W POSTACI
WYKAZU WSPÓLRZĘDNYCH PUNKTÓW ZAŁAMANIA GRANICY W UKŁADZIE
WSPÓLRZĘDNYCH PŁASKICH PROSTOKĄTNYCH PL-1992**

NUMER PUNKTU ZAŁAMA- NIA GRANICY	WSPÓLRZĘDNE PUNKTÓW ZAŁAMANIA GRANICY (PL-1992)	
	X	Y
1	633759,58	537571,84
2	633731,29	537591,64
3	633737,86	537601,92
4	633684,71	537630,68
5	633647,11	537655,32
6	633604,16	537688,98
7	633581,25	537708,62
8	633538,9	537755,98
9	633521,51	537776,42
10	633494,31	537802,03
11	633418,77	537889,97
12	633408,89	537900,86
13	633391,05	537920,54
14	633349,95	537961,11
15	633319,44	537987,17
16	633278,21	538017,88
17	633251,34	538038,14
18	633235,41	538049,15
19	633200,46	538073,34
20	633176,67	538086,04
21	633138,98	538106,06
22	633086,88	538132,72
23	633041,96	538155,9

24	632969,45	538194,85
25	632944,45	538208,33
26	632903,85	538234,15
27	632868,34	538256,15
28	632835,83	538278,42
29	632806,41	538302,48
30	632771,96	538334,28
31	632717,53	538393,9
32	632692,42	538427,45
33	632679,74	538443,8
34	632633,97	538502,28
35	632588,43	538561,88
36	632545,64	538614,5
37	632522,52	538654,07
38	632464,66	538733,54
39	632461,68	538731,28
40	632456,67	538738,14
41	632446,64	538727,37
42	632439,7	538731,17
43	632446,2	538741,43
44	632390,04	538812,77
45	632336,59	538881,21
46	632291,05	538939,62
47	632261,28	538975,5
48	632248,95	538990,36
49	632220,57	539020,49
50	632176,74	539061,71

51	632147,84	539086,52
52	632099,31	539124,62
53	632063,56	539149,59
54	632016,71	539178,55
55	631982,06	539198,5
56	631927,42	539225,69
57	631867,3	539255,93
58	631823,05	539278,2
59	631799,35	539290,14
60	631761,13	539310,53
61	631741,44	539317,58
62	631735,7	539316,44
63	631726,07	539302,58
64	631719,98	539306,02
65	631725,6	539321,16
66	631722,6	539326,02
67	631703,55	539343,57
68	631690,24	539350,61
69	631621,6	539386,95
70	631583,68	539411,63
71	631552,37	539430,69
72	631516,22	539458,66
73	631473,63	539493,58
74	631424,73	539537,79
75	631388,05	539573,96
76	631333,21	539627,55
77	631302,91	539656,61

78	631284,75	539674,03
79	631267,96	539690,38
80	631252,01	539705,92
81	631211,81	539745,53
82	631148,76	539796,21
83	631129,92	539806,8
84	631052,4	539820,73
85	630955,24	539801,55
86	630919,33	539771,83
87	630840,51	539677,45
88	630827,02	539642,43
89	630758,24	539613,86
90	630698,98	539557
91	630683,8	539501,08
92	630681,58	539471,97
93	630650,07	539433,67
94	630590,25	539470,76
95	630544,6	539442,76
96	630494,25	539444,35
97	630443,21	539373,78
98	630388,16	539345,46
99	630407,76	539238,57
100	630381,3	539173,36
101	630377,28	539148,98
102	630334,12	539103,25
103	630330,19	539041,42
104	630350,7	538992,38
105	630346,18	538900,14
106	630314,73	538903,25
107	630273,84	538930,61
108	630233,57	538922,71
109	630096,54	538789,32
110	629949,46	538751,16
111	629884,87	538719,62
112	629816,32	538693,38
113	629781,59	538725,02
114	629724,96	538704,11
115	629618,61	538715,03
116	629498,11	538768,44
117	629418,59	538814,85
118	629286,14	538788,55
119	629273,28	538789,99
120	629253,44	538787,07
121	629233,41	538785,64
122	629215,81	538785,16

123	629201,53	538778,06
124	629187,06	538764,23
125	629173,68	538749,39
126	629161,27	538729,25
127	629142,68	538693,81
128	629134,25	538675,58
129	629124,53	538658,14
130	629112,99	538640,58
131	629110,74	538639,74
132	629101,85	538624,27
133	629091,78	538607
134	629084,61	538588,19
135	629076,12	538570,06
136	629067,19	538552,18
137	629059,1	538515,82
138	629051,94	538496,92
139	629044,96	538457,52
140	629042,69	538437,57
141	629039,94	538419,54
142	629036,51	538401,49
143	629029,42	538353,28
144	629022,71	538336,23
145	629018,12	538320,81
146	629014,95	538311,1
147	629004,35	538285,59
148	628994,25	538263,73
149	628979,62	538236,17
150	628970,6	538223,48
151	628959,5	538209,1
152	628955,79	538206,65
153	628945,09	538193,51
154	628926,05	538184,42
155	628906,09	538170,09
156	628881,97	538153,36
157	628860,7	538142,57
158	628846,34	538138,93
159	628832,01	538127,02
160	628799,31	538133,16
161	628782,45	538143,86
162	628762,72	538147,18
163	628743,05	538150,55
164	628723,24	538147,42
165	628713,32	538143,01
166	628703,65	538136,01
167	628699,98	538133,34

168	628686,24	538131,18
169	628679,37	538130,1
170	628669,45	538124,71
171	628661,79	538120,55
172	628649,52	538112,65
173	628644,86	538109,65
174	628629,83	538099,97
175	628627,93	538098,75
176	628611,43	538086,96
177	628610,6	538086,12
178	628596,46	538072
179	628591,34	538066,18
180	628582,13	538055,69
181	628562,37	538050,61
182	628543,51	538043,81
183	628530,17	538043,45
184	628521,59	538043,23
185	628501,85	538038,18
186	628489,64	538037,32
187	628464,17	538035,52
188	628449,11	538031,22
189	628444,88	538030,01
190	628426,14	538023,1
191	628425,63	538022,96
192	628406,89	538017,61
193	628388,15	538010,71
194	628379,94	538006,71
195	628370,09	538001,93
196	628335,54	537990,18
197	628332,26	537989,06
198	628314,04	537980,74
199	628296,67	537970,09
200	628281,04	537954,76
201	628269,65	537936,18
202	628263,15	537924,88
203	628259,6	537918,79
204	628253,83	537911
205	628246,81	537902,65
206	628240,33	537882,83
207	628233,39	537865,09
208	628232,81	537864,42
209	628219,7	537849,35
210	628210,23	537831,45
211	628197,66	537809,73
212	628193,76	537795,05

213	628182,79	537778,07
214	628183,88	537773,2
215	628176,39	537759,04
216	628169,05	537740,42
217	628165,52	537733,81
218	628157,69	537715,21
219	628149,99	537696,52
220	628147,14	537676,65
221	628146,12	537653,74
222	628146,77	537635,57
223	628146,83	537614,97
224	628137,19	537596,76
225	628128,57	537557,52
226	628124,76	537538,07
227	628118,03	537519,15
228	628112,24	537504,04
229	628094,73	537499,65
230	628079,39	537512,68
231	628062,96	537524,05
232	628031,45	537548,86
233	628014,74	537559,8
234	628011,68	537562,42
235	627995,25	537574,36
236	627982,81	537581,56
237	627960,45	537590,79
238	627933,59	537598,87
239	627913,78	537608,4
240	627894,44	537613,62
241	627875,4	537619,27
242	627835,34	537625,74
243	627806,04	537633,59
244	627774,7	537636,63
245	627698,84	537650,43
246	627672,51	537662,62
247	627651	537672,02
248	627603,15	537691,39
249	627585,48	537681,85
250	627574,79	537671,64
251	627569,16	537662,25
252	627562,62	537649,54
253	627555,43	537626,53
254	627545,77	537596,84
255	627564,53	537559,68
256	627606,62	537502,92
257	627620,72	537487,82

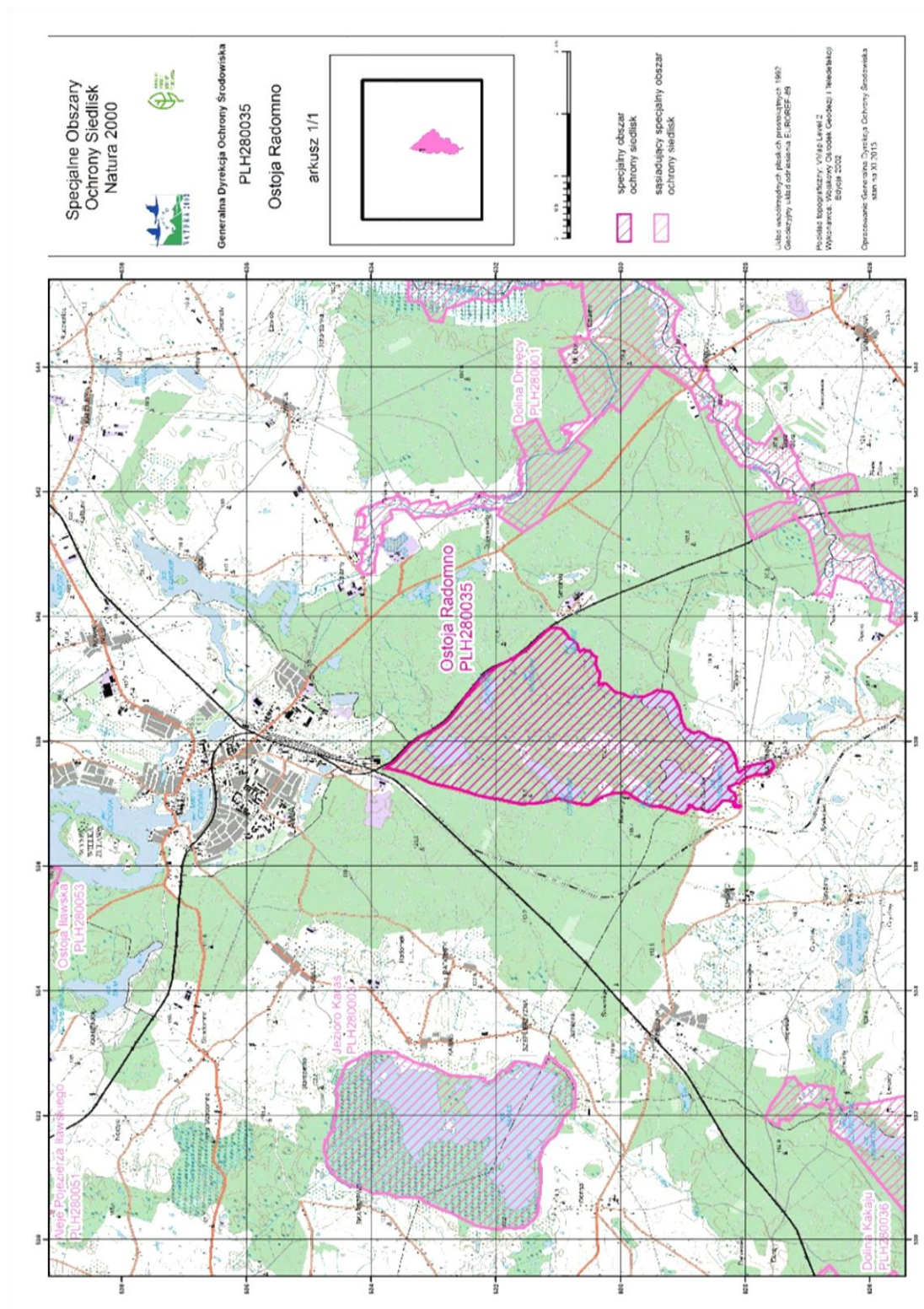
258	627636,05	537486,14
259	627641,39	537488,9
260	627649,12	537493,13
261	627653,19	537484,6
262	627662,94	537473,75
263	627660,94	537462,84
264	627709,6	537468,11
265	627743,34	537468,57
266	627743,56	537461,35
267	627761,23	537458,6
268	627796,13	537473,36
269	627812,81	537466,4
270	627852	537454,75
271	627868,18	537452,13
272	627927,14	537431,3
273	627951,51	537423,48
274	627975,31	537422,63
275	627985,82	537411,29
276	627999,17	537403,07
277	628016,08	537396,31
278	628029,63	537384,5
279	628041,08	537371,05
280	628060,65	537352,05
281	628092,45	537327,84
282	628099,01	537322,83
283	628121,57	537315,66
284	628132,96	537315,65
285	628146,93	537315,65
286	628166,73	537312,67
287	628205,62	537290,54
288	628218,55	537284,28
289	628264,22	537272,08
290	628270,94	537263,5
291	628270,72	537252,86
292	628263,61	537237,37
293	628262,37	537234,64
294	628249,39	537217,89
295	628221,04	537193,48
296	628198,74	537181,35
297	628184,65	537172,14
298	628174,98	537163,47
299	628159,34	537120,96
300	628156,77	537107,52
301	628150,81	537068,39
302	628158,53	537062,24

303	628163,95	537052,57
304	628160,88	536995,98
305	628152,62	536979,45
306	628135,56	536968,91
307	628115,83	536967,34
308	628092,85	536972,83
309	628090,55	536966,94
310	628087,9	536962,04
311	628075,74	536955,99
312	628105,44	536932,67
313	628170,08	536944,32
314	628188,2	536961,8
315	628188,61	536975,78
316	628195,19	537011,52
317	628202,29	537023,78
318	628211,52	537031,89
319	628230,26	537035,5
320	628246,72	537038,68
321	628250,93	537039,19
322	628268,88	537041,35
323	628286,7	537043,48
324	628309,69	537044,16
325	628316,56	537045,4
326	628323,65	537046,69
327	628339,1	537049,97
328	628350,05	537049,29
329	628355,59	537047,19
330	628359,61	537045,65
331	628372,58	537038,06
332	628399,67	537008,95
333	628403,37	537004,97
334	628424,93	536975,82
335	628432,68	536965,33
336	628450,14	536956,09
337	628466,77	536936,69
338	628483,62	536917,04
339	628497,14	536902,88
340	628500,92	536900,93
341	628535,36	536883,23
342	628547,22	536877,12
343	628574,51	536871,32
344	628581,48	536869,83
345	628621,79	536870,78
346	628663,71	536888,29
347	628674,49	536894,92

348	628693,05	536909,73
349	628702,39	536918,69
350	628726,1	536919,31
351	628745,56	536913,76
352	628785,82	536916,15
353	628805,58	536913,97
354	628807,65	536915,04
355	628811,15	536916,87
356	628844,94	536944,62
357	628873,77	536968,3
358	628904,75	536979,76
359	628911,19	536973,99
360	628905,32	536962,1
361	628897,84	536939,18
362	628904,69	536919,42
363	628927,4	536912,93
364	628942,94	536883,05
365	628953,85	536869,24
366	628969,44	536858,9
367	628989,23	536852,24
368	629010,21	536848,46
369	629018,52	536854,81
370	629019,95	536850,02
371	629089,34	536865,45
372	629149,04	536886,19
373	629204,64	536905,54
374	629324,79	536948,32
375	629341,84	536954,09
376	629362,43	536958,74
377	629365,42	536959,74
378	629369,89	536946,7
379	629383,4	536946,82
380	629495	536954,44
381	629532,56	536965,09
382	629666,93	537025,63
383	629743,4	537065,17
384	629845,41	537134,04
385	629839,44	537145,17
386	629859,11	537156,1
387	629883,76	537165,97
388	629908,78	537175,97
389	629926,89	537176,61
390	629953,32	537175,96
391	630077,72	537164,21
392	630136,85	537159,78

393	630311,02	537101,65
394	630469,17	536992,46
395	630491,79	536982,65
396	630520,7	536979,49
397	630659,46	536995,63
398	630684,59	536997,34
399	630904,64	537053,44
400	630991,59	537073,13
401	631028,75	537073,96
402	631108,55	537048,43
403	631190,52	537028,89
404	631282,93	537012,79
405	631418,34	537000,5
406	631463,13	536997,68
407	631595,23	536989,4
408	631722,52	537014,36
409	631932,66	537065,86
410	632112,52	537090,9
411	632196,24	537110,71
412	632320,9	537135,21
413	632392,09	537162,03
414	632456,61	537187,26
415	632601,42	537225,98
416	632833,8	537283,78
417	633057,34	537330,89
418	633065,37	537335,69
419	633264,18	537424,54
420	633424,92	537487,88
421	633493,29	537506,66
422	633724,14	537561,57
423	633734,59	537564,6
424	633756,13	537570,84
425	633759,58	537571,84

MAPA Z PRZEBIEGIEM GRANICY OBSZARU NATURA 2000 OSTOJA RADOMNO PLH280035

**IDENTYFIKACJA ISTNIEJĄCYCH I POTENCJALNYCH ZAGROŻEŃ DLA
ZACHOWANIA WŁAŚCIWEGO STANU OCHRONY SIEDLISK PRZYRODNICZYCH
ORAZ GATUNKÓW ROŚLIN I ICH SIEDLISK BĘDĄCYCH PRZEDMIOTAMI OCHRONY
NA OBSZARZE NATURA 2000 OSTOJA RADOMNO PLH280035**

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia	Opis zagrożenia
		Istniejące	
1	3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>	F02 Rybołówstwo i zbieranie osadów wodnych	Nadmierny udział ryb karpiowatych (gatunków wywołujący efekt ichtioeutrofizacji i resuspensji osadów) w ichtiofaunie zbiornika powoduje nadmierną eutrofizację.
		A08 nawożenie / nawozy sztuczne /	Spływ nawozów z otaczających jezioro, intensywnie użytkowany pól wpływa na wzrost żyzności wody.
		K01.02 Zamulenie	Nadmierna warstwa materii organicznej na dnie zbiornika utrudnia rozwój właściwej dla siedliska roślinności
		K02.03 Eutrofizacja (naturalna)	Proces wzrostu żyzności wód zbiornika powodowany jest m.in. akumulacją materii organicznej pochodzącej z obumierających szczątków roślin.
		M01.02 Susze i zmniejszenie opadów	Coraz częściej występujące długotrwałe okresy susz prowadzą do powolnego obniżania lustra wody w zbiorniku (w trakcie badań, po okresie kilkudniowych opadów, zaobserwowano cofnięcie się linii brzegowej o 1-2 m względem stanu wcześniejszego)
2	3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	B02.02 Wycinka lasu	Wykonanie cięć rębnych w obrębie zachodniej części zlewni jeziora (w bliskim sąsiedztwie zbiornika) przyczynia się do wzrostu spływów powierzchniowych, prowadzących do powolnego wzrostu trofii wód.
		J02.01.02 Osuszanie terenów morskich, ujściowych i bagiennych	Poziom wody w jeziorze został obniżony w efekcie wybudowania studzienki z przepustem odprowadzającej okresowo wodę w kierunku południowym.
		M01.02 Susze i zmniejszenie opadów	Coraz częściej występujące długotrwałe okresy susz prowadzą do powolnego obniżania lustra

			wody w zbiorniku i przyczyniają się do zmniejszenia jego powierzchni.
3	7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	Ewolucja zbiorowisk <i>Rhynchosporium albae</i> i <i>Caricetum limosae</i> do <i>Sphagnetum magellanicum</i> , <i>Ledo-Sphagnetum magellanicum</i> i na końcu do <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i>
		K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	Ewolucja zbiorowisk mszarnych dolinkowych w kierunku kępkowych, następnie krzewiastych (<i>Ledo-Sphagnetum magellanicum</i>) i finalnie leśnych - do boru bagiennego (<i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i>)
		F04.02 Zbieractwo (grzybów, porostów, jagód itp.)	Pozyskiwanie żurawiny przez miejscową ludność
		H05.01 Odpady	Śmieci przy resztkach pomostu, ślady po ognisku, tablica w jeziorze dystroficznym Niewielka drewniana platforma widokowa (do rozebrania), resztki kładki, ślady po ognisku
		J02.01.02 Osuszanie terenów morskich, ujściowych, bagiennych	Poziom wody na torfowisku został obniżony poprzez wybudowanie studzienki z przepustem, którym odprowadzano wodę na południe.
		M01.02 Susze i zmniejszenie opadów	Niekorzystne warunki pogodowe
4	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	Ewolucja zbiorowisk mechowiskowych i szuwaru turzycy prosowej <i>Caricetum paniculatae</i> w kierunku zakrzaczeń i olsu
5	9110 Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagenion</i>)	B07 Brak martwego drewna i drzew biocenotycznych	Systematyczne usuwanie martwych, zamierających i uszkodzonych drzew
		B07 Pinetyzacja, neofityzacja	Udział modrzewia w drzewostanie
6	9160 Grąd subatlantycki (<i>Stellario-Carpinetum</i>)	B07 Fagetalizacja	Dominacja lub duży udział buka w drzewostanie
		B07 Pinetyzacja	Udział modrzewia w drzewostanie
		B07 Brak martwego drewna	Systematyczne usuwanie martwych, zamierających i uszkodzonych drzew
		B07 Brak martwego	Usuwanie martwego drewna

		drewna wielkowymiarowego	
		B07 Neofityzacja	Domieszka dębu czerwonego lub modrzewia w drzewostanie
		H05.01 Zaśmiecanie	Zaśmiecanie przez użytkowników drogi
7	91D0 Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> , <i>Pino mugo-Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>) i brzozowososnowe bagienne lasy borealne	M01.02 Susze i zmniejszenie opadów	1. Obniżanie się poziomu wód gruntowych powodujące murszenie torfów oraz zmianę składu florystycznego runa (łęgownienie i grądowienie) i ekspansję krzewów (kruszyna, jarząb). 2. Obniżanie się poziomu wód gruntowych oraz odwadnianie istniejącym rowem, powodujące murszenie torfów oraz zmianę składu florystycznego runa.
8	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)	M01.02 Susze i zmniejszenie opadów	Obniżanie się poziomu wód gruntowych powodujące murszenie torfów oraz zmianę składu florystycznego runa (grądowienie) i ekspansję krzewów
		J02.03 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych	Wyprostowane i pogłębione ciek wodne powodują zwiększenie drenażu i w konsekwencji obniżanie się poziomu wód gruntowych, zanikanie wysięków i grądowienie
9	6216 sierpowiec błyszczący <i>Drepanocladus (Hamatocaulis) vernicosus</i>	K02.01 Zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	Kurczenie się otwartych zbiorowisk mechowiskowych, zarastanie torfowiska olszą, brzozą i wierzbami
		K02.03 Eutrofizacja naturalna	Miejscami obecność mchu <i>Calliergonella cuspidata</i>
		K01.04 Zatopienie	Gwałtowne zmiany poziomu wody w jeziorze powodowane przez bobry
		K04.05 Szkody wyrządzane przez roślinożerców	Wydeptywanie przez bobry - liczne ścieżki do bazy pokarmowej w bezpośrednim sąsiedztwie sierpowca błyszczącego

10	1903 lipiennik Loesela <i>Liparis loeselii</i>	J03.01.01 Zmniejszanie dostępności zwierzyny łownej	Siedliska lipiennika są kształtowane przez dziki (buchtowanie). Mała populacja dzika może ograniczyć powstawanie siedlisk inicjalnych.
		K02.03 Procesy naturalne – zakrzewianie i kurczenie się otwartych zbiorowisk mechowiskowych	Zarastanie torfowiska krzewami i drzewami
11	1337 bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	K01.04 Wyschnięcie	Wysychanie zbiorników zmniejsza również możliwość migracji do innych zbiorników wodnych położonych poza obszarem, a z drugiej strony obniżanie się poziomu wód powoduje odsłanianie nor i zmusza zwierzęta do poszukiwania nowych stanowisk
12	1042 zalotka większa <i>Leucorrhinia pectoralis</i>	U – Nieznane zagrożenie lub nacisk. Brak rozpoznania presji i zagrożeń w odniesieniu do populacji zalotki większej.	
13	1355 wydra <i>Lutra lutra</i>	U – Nieznane zagrożenie lub nacisk. Brak rozpoznania presji i zagrożeń w odniesieniu do populacji wydry.	
14	1188 kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	U – Nieznane zagrożenie lub nacisk. Brak rozpoznania presji i zagrożeń w odniesieniu do populacji kumaka nizinnego.	
15	1060 czerwонецzyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	U – Nieznane zagrożenie lub nacisk. Brak rozpoznania presji i zagrożeń w odniesieniu do populacji czerwонецzyka nieparka.	
16	1166 traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	U – Nieznane zagrożenie lub nacisk. Brak rozpoznania presji i zagrożeń w odniesieniu do populacji traszki grzebieniastej.	
		Potencjalne	
1	3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami	B02.02 Wycinka lasu	Prowadzenie cięć rębnych w bezpośrednim sąsiedztwie zbiornika powodować będzie nasilenie wpływów powierzchniowych, a pośrednio przyczyni się do wzrostu trofii wód jeziora.

	z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>	H01 Zanieczyszczenie wód powierzchniowych (limnicznych, lądowych, morskich i słonawych)	W związku z dynamicznym rozwojem zabudowy letniskowej na brzegach jeziora Radomno możliwa jest nielegalna emisja zanieczyszczeń do wód zbiornika.
2	3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	F02 Rybołówstwo i zbieranie osadów wodnych	Potencjalnie nadmierny udział ryb karpiowatych (gatunków wywołujący efekt ichtioeutrofizacji i resuspensji osadów) w ichtiofaunie zbiornika będzie powodował dynamiczny wzrost trofii wód jeziora. Szanse na wystąpienie tego zagrożenia, ze względu na niewielką powierzchnię jeziora i trudny dostęp do niego, są stosunkowo niewielkie.
3	7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	J02 Spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych	W dłuższej perspektywie - powolne obniżanie się poziomu wody
4	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	K01.04 Zatopienie	Możliwe jest zalanie części torfowiska na skutek budowy tam bobrowych na Strudze Radomno.
5	1903 lipiennik Loesela <i>Liparis loeselii</i>	K01.04 Zatopienie	Możliwe jest zalanie części torfowiska na skutek budowy tam bobrowych na Strudze Radomno.
6	1337 bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	E02.01 Rozwój zabudowy rozproszonej	Rozwój zabudowy rozproszonej, zwłaszcza letniskowej, może powodować ograniczenie powierzchni siedliska dla gatunku, zwiększenie odprowadzenia ścieków, rozwój sieci komunikacyjnej, przekształcenia zbiorowisk roślinnych powodujące pogorszenie warunków bytowania populacji.
		D01.02 Drogi autostrady	Kolizje zwierząt z pojazdami mechanicznymi na skutek rozwoju sieci dróg lokalnych.
		G.01 Sporty i różne formy rekreacji uprawianej w terenie	Rozwój turystyki i rekreacji, zwłaszcza kajakarstwa, oraz turystyki pieszej, konnej i rowerowej może powodować wzrost intensywności penetracji ludzkiej, zaśmiecanie oraz zabudowę rekreacyjną brzegów, co może

			płoszyć zwierzęta oraz zmniejszać dostępną bazę pokarmową.
7	1042 zalotka większa <i>Leucorrhinia pectoralis</i>	U – Nieznane zagrożenie lub nacisk. Brak rozpoznania presji i zagrożeń w odniesieniu do populacji zalotki większej.	
8	1355 wydra <i>Lutra lutra</i>	D01.0 Drogi, autostrady	Kolizje zwierząt z pojazdami mechanicznymi
		H01.04 Zanieczyszczenia wód powierzchniowych z przelewów burzowych lub dopływu cieków komunalnych	Zanieczyszczenia te powodują przyspieszenie tempa eutrofizacji jezior, a przez to przebudowę zespołu ichtiofauny w kierunku wzrostu udziału drobnych ryb zooplanktonożernych, które są ofiarami mało atrakcyjnymi dla wydry; powoduje to ograniczenie dostępnej bazy pokarmowej pomimo wzrostu jej biomasy
		H01.05 Rozproszone zanieczyszczenia powierzchniowe związane z rolnictwem i leśnictwem	Zanieczyszczenia te powodują przyspieszenie tempa eutrofizacji jezior, a przez to przebudowę zespołu ichtiofauny w kierunku wzrostu udziału drobnych ryb zooplanktonożernych, które są ofiarami mało atrakcyjnymi dla wydry; powoduje to ograniczenie dostępnej bazy pokarmowej pomimo wzrostu jej biomasy
		K01.04 Wyschnięcie (obniżanie się poziomu wód)	Wysychanie drobnych zbiorników wodnych i rozlewisk powoduje ograniczenie liczebności populacji płazów, a przez to wpływa na zmniejszenie dostępności alternatywnego pokarmu dla wydry; również obniżanie się poziomu wód zmniejsza strefę płytkiego litoralu, co również zmniejsza powierzchnię, na której zwierzęta mogą polować oraz ogranicza stanowiska dużych małży będących pokarmem dla wydry
		E01.02 Rozwój zabudowy rozproszonej	Rozwój zabudowy rozproszonej zwłaszcza letniskowej może powodować ograniczenie powierzchni siedliska dla gatunku, zwiększenie odprowadzenia ścieków, rozwój sieci komunikacyjnej, przekształcenia zbiorowisk roślinnych powodujące pogorszenie warunków bytowania populacji.
9	1188 kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	K03.04. Międzygatunkowe interakcje wśród	Występowanie w siedliskach ryb wpływa niekorzystnie na populację kumaka nizinnego.

		zwierząt – drapieżnictwo	
		M01.02. Zmiany klimatu – susze i zmniejszenie opadów	Śmiertelność spowodowana okresowym wysychaniem płytkich zbiorników wodnych w wyniku redukcji sumy opadów bądź ich rozkładu.
		J02.01. Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie	Pogorszenie stanu siedlisk powodowane wysychaniem oraz likwidacją zbiorników wodnych i rozlewisk w wyniku osuszania, prac melioracyjnych i spadku poziomu wód gruntowych w wyniku działalności człowieka.
10	1060 czerwonończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	F03.02.03: Chwytnie, trucie, kłusownictwo	Chwytnie okazów motyli.
		A03.03: Zaniechanie / brak koszenia	Zachwianie składu gatunkowego siedlisk wykorzystywanych przez czerwonończyka nieparka.
		B01.01: Zalesianie terenów otwartych drzewami rodzimymi	Zmniejszanie powierzchni siedlisk otwartych wykorzystywanych przez czerwonończyka nieparka.
11	1166 traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	K03.04. Międzygatunkowe interakcje wśród zwierząt – drapieżnictwo	Występowanie w siedliskach ryb wpływa niekorzystnie na populację traszki grzebieniastej.
		M01.02. Zmiany klimatu – susze i zmniejszenie opadów	Śmiertelność spowodowana okresowym wysychaniem płytkich zbiorników wodnych w wyniku redukcji sumy opadów bądź ich rozkładu.
		J02.01. Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie	Pogorszenie stanu siedlisk powodowane wysychaniem oraz likwidacją zbiorników wodnych i rozlewisk w wyniku osuszania, prac melioracyjnych i spadku poziomu wód gruntowych w wyniku działalności człowieka.

**CELE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH NA OBSZARZE NATURA 2000 OSTOJA RADOMNO
PLH280035**

Lp.	Przedmiot ochrony	Cele działań ochronnych
1	3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>	<u>Powierzchnia siedliska</u>: utrzymanie powierzchni siedliska w obszarze na poziomie min. 154 ha. <u>Charakterystyczna kombinacja zbiorowisk w obrębie transektu</u>: poprawa ze stanu U1 do stanu FV (właściwego) – ze stanu gdzie brak jest nymfeidów lub elodeidów lub obecne obie grupy, ale wówczas w zbiorowiskach elodeidów obecność rogatka sztywnego <i>Ceratophyllum demersum</i> wynosi więcej niż 25% do stanu w którym występuje duża różnorodność fitocenotyczna zbiorowisk, obecne są nymfeidy i elodeidy. Pleustofity drobne obecne lub nie (jeśli obecne to w jeziorach do 25% pokrycia powierzchni). <u>Gatunki wskazujące na degenerację siedliska</u>: utrzymanie stanu na poziomie FV (właściwym) w którym brak jest gatunków obcych i inwazyjnych (dopuszcza się obecność moczarki kanadyjskiej <i>Eloдея canadensis</i>). <u>Barwa wody</u>: utrzymanie stanu na poziomie FV (właściwym) w którym barwa wody jest słabo zielona, słabo przezroczysta, brązowawo- przezroczysta. <u>Konduktywność (przewodnictwo elektrolityczne)</u>: utrzymanie stanu na poziomie FV (właściwym) w którym konduktywność ma wartość niższą lub równą 600 $\mu\text{S cm}^{-1}$. <u>Przezroczystość wody</u>: poprawa ze stanu U1 do stanu FV (właściwego) – ze stanu gdzie widzialność krążka Secchiego wynosi 1,0 m-2,5 m (dla zbiorników głębokich) a w przypadku jezior bardzo płytkich widzialność nie sięgająca dna do stanu w którym widzialność krążka Secchiego jest do dna lub powyżej 2,5 m. <u>Perspektywy ochrony</u>: poprawa stanu z U1 na FV w którym perspektywy ochrony siedliska są dobre lub doskonałe; nie przewiduje się znaczącego oddziaływania czynników zagrażających; przetrwanie w dłuższej perspektywie czasowej bardzo prawdopodobne.
2	3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	<u>Powierzchnia siedliska</u>: utrzymanie powierzchni siedliska w obszarze na poziomie min. 2,2 ha - utrzymanie parametru na dotychczasowym poziomie FV (powierzchnia siedliska nie podlega zmianom większym niż 10% lub zwiększa się.). <u>Gatunki charakterystyczne</u>: utrzymanie stanu na poziomie FV (właściwym) w którym liczba gatunków i zajęta przez nie

		powierzchnia pozostaje bez zmian lub jest większa w porównaniu do badań wcześniej prowadzonych. <u>Rodzime gatunki ekspansywne</u>: utrzymanie stanu na poziomie FV (właściwym) w którym brak jest gatunków ekspansywnych <u>Obce gatunki inwazyjne</u>: utrzymanie stanu na poziomie FV (właściwym) w którym brak jest gatunków obcych inwazyjnych (dopuszcza się obecność moczarki kanadyjskiej <i>Elodea canadensis</i>). <u>Barwa wody</u>: utrzymanie stanu na poziomie FV (właściwym) w którym $<50 \text{ mg Pt/dm}^3$ (lub barwa wody brązowa, klarowna lub o niewielkiej mętności). <u>Odczyn wody</u>: utrzymanie stanu na poziomie FV (właściwym) w którym odczyn bez istotnych zmian w porównaniu z wcześniejszymi wynikami. W jeziorach makrofitowych dopuszczalny nieznaczny wzrost. pH 3-7. <u>Konduktywność (przewodnictwo elektrolityczne)</u>: utrzymanie stanu na poziomie FV (właściwym) w którym konduktywność jest bez istotnych zmian. W jeziorach makrofitowych bez zmian lub lekki wzrost. Ogólna wartość poniżej $100 \mu\text{S cm}^{-1}$. <u>HDI</u>: utrzymanie stanu na poziomie FV (właściwym) w którym HDI >50. <u>Perspektywy ochrony</u>: poprawa stanu z U1 na FV w którym spełnione są następujące warunki: torfowisko bez zaburzeń hydrologicznych i o wysokim stanie uwilgotnienia; brak pozyskiwania torfu; właściwie zachowana roślinność torfowiskowa.
3	7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	<u>Powierzchnia siedliska</u>: utrzymanie powierzchni siedliska w obszarze na poziomie min. 4 ha. <u>Gatunki charakterystyczne</u>: utrzymanie stanu na poziomie FV (właściwym) w którym występują co najmniej 3 gatunki torfowców i 2 gatunki roślin naczyniowych spośród wymienionych gatunków charakterystycznych. <u>Pokrycie i struktura gatunkowa torfowców</u>: utrzymanie stanu na poziomie FV (właściwym) w którym występuje pokrycie torfowców ponad 50%, gatunki torfowców magellańskiego <i>Sphagnum magellanicum</i>, brodawkowanego <i>S. papillosum</i>, brunatnego <i>S. fuscum</i>, czerwonego <i>S. rubellum</i>, ostrolistnego <i>S. capillifolium</i> zajmują łącznie ponad 40% całkowitej powierzchni zajmowanej przez wszystkie gatunki torfowców. <u>Obce gatunki inwazyjne</u>: utrzymanie stanu na poziomie FV (właściwym) w którym brak jest gatunków inwazyjnych. <u>Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych</u>: poprawa ze stanu U1 do stanu FV (właściwego) – ze stanu gdzie gatunki ekspansywne zajmują do 5% powierzchni do stanu w którym brak jest gatunków ekspansywnych. <u>Struktura powierzchni torfowiska (obecność dolinek i kęp)</u>: poprawa ze stanu U1 do stanu FV (właściwego) – ze stanu w którym występuje mszar dywanowy z nieznacznie wyniesionymi (kilka cm)

		płatami budowanymi przez takie torfowce jak: torfowiec magellański, brodawkowany, czerwony, ostrolistny, Russowa <i>S. russowi</i> oraz niżej położonymi płatami z torfowcami z „grupy” torfowca kończystego <i>S.</i> <i>Fallax</i> często porośniętymi też turzycą bagienną <i>Carex limosa</i>, przygielką białą <i>Rhynchospora alba</i>, turzycą dzióbkowatą <i>Carex rostrata</i>, wełnianką wąskolistną <i>Eriophorum angustifolium</i> na stan w którym występuje dobrze wykształcony mszar kępkowo-dolinkowy, gdzie w rejonie kęp (najczęściej wyniesionych więcej niż 10 cm w stosunku do dolinek) występują licznie torfowce (brunatny, czerwony, ostrolistny, Russowa lub inne o zabarwieniu najczęściej brunatnym lub czerwonym), mchy z rodzaju płonnik <i>Polytrichum</i> z dość licznym udziałem krzewinek oraz innych roślin naczyniowych, natomiast dolinki dobrze uwodnione zajęte są przez różne gatunki torfowców oraz rośliny naczyniowe. <u>Perspektywy ochrony</u>: poprawa stanu z U1 na FV w którym perspektywy zachowania siedliska są dobre lub doskonałe, nie przewiduje się znacznego oddziaływania czynników zagrażających.
4	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	<u>Powierzchnia siedliska</u>: utrzymanie powierzchni siedliska w obszarze na poziomie min. 15 ha – poprawa parametru z U1 do FV. <u>Gatunki charakterystyczne</u>: utrzymanie stanu na poziomie FV (właściwym) w którym występuje powyżej ośmiu gatunków charakterystycznych, lub pokrycie gatunków charakterystycznych na transekcie powyżej 50%. <u>Pokrycie i struktura gatunkowa mchów</u>: utrzymanie stanu na poziomie FV (właściwym) w którym całkowite pokrycie mchów wynosi ponad 50%, mchy brunatne zajmują łącznie ponad 70% całkowitej powierzchni zajmowanej przez wszystkie gatunki mchów. <u>Obce gatunki inwazyjne</u>: utrzymanie stanu na poziomie FV (właściwym) w którym brak jest obcych gatunków inwazyjnych. <u>Gatunki ekspansywne roślin zielnych</u>: utrzymanie stanu na poziomie FV (właściwym) w którym brak jest gatunków ekspansywnych roślin zielnych lub występują pojedyncze. <u>Zakres pH</u>: utrzymanie stanu na poziomie FV (właściwym) w którym pH wynosi powyżej 7. <u>Ekspansja krzewów i podrostu drzew</u>: poprawa ze stanu U1 do stanu FV (właściwego) – ze stanu w którym ekspansja ma udział mniejszy niż 15% do stanu gdzie ekspansji jest brak lub występują pojedyncze krzewy i podrosty drzew. <u>Stopień uwodnienia</u>: utrzymanie stanu na poziomie FV (właściwym) w którym poziom wody mierzony w piezometrze wynosi do 2 cm powyżej, równo lub do 10 cm poniżej powierzchni torfowiska. <u>Pozyskanie torfu</u>: utrzymanie stanu na poziomie FV (właściwym) w którym brak jest pozyskania torfu, jeżeli był pozyskiwany

		w przeszłości (powyżej 30 lat) to na niewielką skalę (do 5% torfowiska), słabo zauważalne w terenie ślady eksploatacji w przeszłości. <u>Melioracje odwadniające:</u> utrzymanie stanu na poziomie FV (właściwym) w którym brak jest sieci rowów i kanałów melioracyjnych oraz innych elementów infrastruktury melioracyjnej odwadniających torfowisko, bądź infrastruktura melioracyjna w wystarczającym stopniu „zneutralizowana” na skutek podjętych działań ochronnych (zasypywanie rowów, budowa zastawek itp.). <u>Perspektywy ochrony:</u> poprawa stanu z U1 na FV w dłuższej perspektywie czasu.
5	9110 Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagenion</i>)	<u>Powierzchnia siedliska:</u> utrzymanie powierzchni siedliska w obszarze na poziomie min. 6,8 ha - utrzymanie parametru na dotychczasowym poziomie FV (powierzchnia siedliska nie podlega zmianom lub zwiększa się). <u>Charakterystyczna kombinacja florystyczna:</u> utrzymanie stanu U1 – w którym kombinacja jest zniekształcona w stosunku do typowej dla siedliska w danym regionie – nietypowo zubożała, z udziałem gatunków synantropijnych lub nitrofilnych <5% pokrycia. <u>Skład drzewostanu:</u> utrzymanie stanu U1 – w którym występuje drzewostan o zaburzonych stosunkach ilościowych, jednak z udziałem gatunków mogących występować w siedlisku (np sosna, świerk w buczynach niżowych do 20%). <u>Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie:</u> utrzymanie stanu U1 – w którym gatunki inwazyjne występują sporadycznie (nie więcej niż 2% pokrycia transektu). <u>Ekspansywne gatunki rodzime w runie:</u> utrzymanie stanu na poziomie FV (właściwym) w którym brak jest gatunków ekspansywnych lub występują pojedyncze okazy gatunków nitrofilnych w runie. <u>Struktura pionowa i przestrzenna roślinności:</u> utrzymanie stanu U1 – w którym występuje jednolity drzewostan z pojedynczymi drzewami w innym wieku, o jednakowym przestrzennie zwarcu. Wiek drzewostanu (udział starodrzewu): utrzymanie stanu na poziomie FV (właściwym) w którym udział drzew starszych niż 100 lat >10%. <u>Naturalne odnowienie drzewostanu:</u> utrzymanie stanu U1 – w którym występuje naturalne odnowienie drzewostanu lecz mało intensywne, słabo reagujące na luki i prześwietlenia, lub na działania gospodarcze mające sprowokować odnowienie, część powierzchni o odpowiednich do rozwoju, młodego pokolenia warunkach świetlnych pozostaje bez odnowienia. <u>Gatunki obce w drzewostanie:</u> utrzymanie stanu U1 – w którym udział powierzchniowy gatunków obcych mieści się w przedziale 5%–15% i nie odnawiają się one.

		<u>Martwe drewno (łączne zasoby)</u>: poprawa ze stanu U2 do stanu U1 – ze stanu w którym ilość martwego drewna na ha <10 m³ do stanu w którym ilość martwego drewna wynosi 10–20 m³/ha. <u>Martwe drewno wielkowymiarowe</u>: poprawa ze stanu U2 do stanu U1 – ze stanu w którym martwego drewna wielkowymiarowego jest <3 szt./ha do stanu w którym jest 3-5 szt./ha. <u>Mikrosiedliska drzewne (drzewa biocenotyczne)</u>: poprawa ze stanu U2 do stanu U1 – ze stanu ze stanu w którym drzew biocenotycznych jest <10 szt./ha do stanu w którym drzew biocenotycznych jest 10 – 20 szt./ha. <u>Inne zniekształcenia, w tym zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna</u>: utrzymanie stanu na poziomie FV (właściwym) w którym bak jest innych zniekształceń. <u>Perspektywy ochrony</u>: utrzymanie właściwego stanu (FV) - Brak zagrożeń i negatywnych trendów. Zachowanie siedliska w stanie nie pogorszone w perspektywie 10-20 lat niemal pewne lub zdecydowana poprawa stanu.
6	9160 Grąd subatlantycki (<i>Stellario-Carpinetum</i>)	<u>Powierzchnia siedliska</u>: utrzymanie powierzchni siedliska w obszarze na poziomie min. 118 ha – poprawa parametru z U2 do FV. <u>Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa</u>: poprawa ze stanu U2 do stanu U1 – ze zdominowanej przez gatunki nietypowe dla grądów do zniekształconej w stosunku do typowej dla siedliska w regionie. <u>Gatunki dominujące w poszczególnych warstwach fitocenozy</u>: poprawa ze stanu U2 do stanu U1 – ze stanu gdy w jednej lub więcej warstw dominuje gatunek obcy dla naturalnego zbiorowiska roślinnego do stanu w którym we wszystkich warstwach dominują gatunki typowe dla siedliska, przy czym są zaburzone relacje ilościowe. <u>Udział w drzewostanie gatunków liściastych (bez wczesnosukcesyjnych)</u>: utrzymanie stanu U2 – w którym udział gatunków jest na poziomie <50%. <u>Udział graba</u>: poprawa ze stanu U2 do stanu U1 – ze stanu gdzie brak jest graba w drzewostanie, obecny tylko w podrościach lub wcale do stanu gdzie grab występuje <10% w drzewostanie. <u>Udział gatunków „wczesnosukcesyjnych” w drzewostanie</u>: utrzymanie stanu U2 w którym udział gatunków wczesnosukcesyjnych wynosi >30%. <u>Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie</u>: poprawa ze stanu U2 do stanu U1 – ze stanu w którym udział gatunków obcych w drzewostanie wynosi >50% do stanu w którym udział tych gatunków mieścić się będzie w przedziale 10-50%. <u>Gatunki obce geograficznie w drzewostanie</u>: utrzymanie stanu U2 – w którym udział gatunków obcych geograficznie wynosi >10% lub gatunki te spontanicznie odnawiają się, niezależnie od udziału

		<u>Martwe drewno (łączne zasoby)</u>: poprawa ze stanu U2 do stanu U1 – ze stanu w którym martwe drewno stanowi <3% miąższości żywego drzewostanu do stanu w którym martwe drewno stanowi 3-10% miąższości żywego drzewostanu. <u>Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >50 cm grubości</u>: poprawa ze stanu U2 do stanu U1 – ze stanu w którym martwego drewna leżącego lub stojącego jest <3 szt./ha do stanu w którym jest 3-5 szt./ha. <u>Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)</u>: utrzymanie stanu U2 w którym udział drzew starszych niż 100 lat wynosi <10% a udział drzew starszych niż 50 lat wynosi < 50%. <u>Naturalne odnowienie drzewostanu</u>: utrzymanie stanu U2 w którym występują naturalne odnowienie drzewostanu, lecz tylko pojedyncze lub bez udziału graba. <u>Struktura pionowa i przestrzenna roślinności</u>: poprawa ze stanu U2 do stanu U1 – ze stanu w którym występują jednolite odnowienia lub zróżnicowana struktura KO z < 10% powierzchni zajętej przez fragmenty starego drzewostanu do stanu w którym występuje jednolity stary drzewostan lub struktura zróżnicowana ze zwartym starym drzewostanem zajmującym 10-50% powierzchni. <u>Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie</u>: utrzymanie stanu U2 w którym występuje więcej niż jeden gatunek, albo jeden gatunek bardzo silnie ekspansywny. <u>Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie; w tym gatunki porębowe, w tym trzcinnik piaskowy, jeżyny</u>: utrzymanie stanu U2 w którym dopuszcza się, że gatunki te są silnie ekspansywne. <u>Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna</u>: utrzymanie stanu U2 w którym dopuszcza się liczne ślady zniszczeń. <u>Inne zniekształcenia (rozjeżdżenie, wydeptanie, zaśmiecenie)</u>: utrzymanie stanu U2 w którym dopuszcza się silne zniekształcenia. <u>Perspektywy ochrony</u>: poprawa stanu z U2 do FV w długiej perspektywie czasu.
7	91D0 Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i>, <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i>, <i>Pino mugo-Sphagnetum</i>, <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>) i brzożowososnowe bagienne lasy borealne	<u>Powierzchnia siedliska</u>: utrzymanie powierzchni siedliska w obszarze na poziomie min. 15 ha - utrzymanie parametru na dotychczasowym poziomie FV (powierzchnia siedliska nie zmniejsza się, nie jest antropogenicznie pofragmentowana). <u>Gatunki charakterystyczne</u>: utrzymanie stanu U1 – w którym obecnych jest 30-60% listy gatunków charakterystycznych. <u>Gatunki dominujące</u>: utrzymanie stanu U1 - we wszystkich warstwach dominują te gatunki, które dominują w „naturalnym” zbiorowisku roślinnym, ale zachwiane stosunki ilościowe. <u>Inwazyjne gatunki obce w runie</u>: utrzymanie stanu U1 - obecny najwyżej 1 gatunek, nieliczny – sporadyczny. <u>Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych</u>: utrzymanie stanu U1 - obecne lecz najwyżej 1 gatunek, nie bardzo silnie ekspansywny.

		<u>Uwodnienie</u>: poprawa ze stanu U2 do stanu U1 – z silnie przesuszonego do nieco przesuszonego. <u>Wiek drzewostanu</u>: poprawa ze stanu U2 do stanu U1 - <20% udziału drzew starszych niż 100 lat, ale >50% udziału drzew starszych niż 50 lat. <u>Gatunki obce geograficznie w drzewostanie</u>: utrzymanie stanu U1 w którym gatunki obce stanowią <10% i nie odnawiają się. <u>Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie</u>: utrzymanie stanu U1 w którym gatunki obce <10% i nie odnawiają się. <u>Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i 30 cm grubości</u>: utrzymanie stanu U1 w którym występuje 1-3 szt./ha. <u>Naturalne odnowienie drzewostanu</u>: utrzymanie stanu U1, gdzie występują odnowienia, lecz pojedyncze. <u>Występowanie mchów torfowców</u>: poprawa ze stanu U2 do stanu U1 w którym występuje obniżone pokrycie albo różnorodność gatunkowa. <u>Występowanie charakterystycznych krzewinek</u>: utrzymanie stanu U1, gdzie charakterystyczne krzewinki występują skąpo. <u>Pionowa struktura roślinności</u>: poprawa ze stanu U2 do stanu U1 w którym występuje obniżone pokrycie albo różnorodność gatunkowa. <u>Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna</u>: utrzymanie stanu U1 w którym występują nieliczne ślady, naruszony <1% powierzchni terenu, liczby drzew. <u>Inne zniekształcenia</u>: utrzymanie stanu U1 w którym inne zniekształcenia występują, lecz są mało znaczące. <u>Perspektywy ochrony</u>: utrzymanie właściwego stanu (FV) - Brak zagrożeń i negatywnych trendów. Zachowanie siedliska w stanie nie pogorszonym w perspektywie 10-20 lat jest niemal pewne.
8	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)	<u>Powierzchnia siedliska</u>: utrzymanie powierzchni siedliska w obszarze na poziomie min. 79 ha - utrzymanie parametru na dotychczasowym poziomie FV (powierzchnia siedliska nie zmniejsza się, nie jest antropogenicznie pofragmentowana). <u>Gatunki charakterystyczne</u>: utrzymanie stanu U1 (kombinacja florystyczna zubożona, lecz oparta na gatunkach typowych dla łągi). <u>Gatunki dominujące</u>: utrzymanie stanu U1, w którym we wszystkich warstwach dominują gatunki typowe dla siedliska. <u>Gatunki obce geograficznie w drzewostanie</u>: utrzymanie stanu U1, w którym gatunki obce stanowią <10% i nie odnawiają się. <u>Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie</u>: utrzymanie stanu U1, w którym może być obecny więcej niż 1 gatunek obcy (lub 1 gatunek jeżeli liczny). <u>Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie</u>: utrzymanie stanu U1, w którym mogą występować gatunki silnie ekspansywne, lecz nie ograniczające różnorodności runa.

		<u>Martwe drewno (łączne zasoby)</u>: poprawa ze stanu U2 do stanu U1, w którym zasoby martwego drewna odpowiadają jakościowo strukturze drzewostanu (są obecne całe martwe drzewa, a nie tylko gałęzie), a ilościowo są pomiędzy 3% a 10% zasobności drzewostanu). <u>Martwe drewno wielkowymiarowe (leżące lub stojące > 3 m długości i >50 cm średnicy)</u>: poprawa ze stanu U2 do stanu U1, tj. 3-5 szt./ha. <u>Naturalność koryta rzecznego</u> (stosować tylko, jeżeli występowanie łęgu jest związane z ciekami): utrzymanie stanu U1, gdzie regulacja wykonana jest metodami „miękkimi”, z zachowaniem cech hydromorfologicznych cieku naturalnego. <u>Wiek drzewostanu</u>: utrzymanie stanu U1, gdzie udział drzew starszych niż 100 lat <20%, ale udział drzew starszych niż 50 lat >50%. <u>Pionowa struktura roślinności</u>: poprawa ze stanu U2 do stanu U1, w którym pionowa struktura roślinności jest antropogenicznie zmieniona, lecz zróżnicowana. <u>Naturalne odnowienie drzewostanu</u>: poprawa ze stanu U2 do stanu U1, gdzie występują odnowienia, lecz pojedyncze. <u>Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna</u>: utrzymanie stanu U1, w którym występują nieliczne ślady zniszczenia, naruszone <1% powierzchni terenu, liczby drzew. <u>Inne zniekształcenia</u>: utrzymanie stanu U1, w którym zniekształcenia występują, lecz są mało znaczące. <u>Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska</u>: utrzymanie stanu U1, w którym stan niektórych takich gatunków może być niezadowolający. <u>Perspektywy ochrony</u>: utrzymanie właściwego stanu (FV) - brak zagrożeń i negatywnych trendów. Zachowanie siedliska w stanie niepogorszonym w perspektywie 10-20 lat jest niemal pewne.
9	6216 sierpowiec błyszczący <i>Drepanocladus (Hamatocaulis) vernicosus</i>	<u>Powierzchnia potencjalnego siedliska</u>: utrzymanie powierzchni siedliska gatunku na powierzchni min. 0,2 ha - utrzymanie parametru na dotychczasowym poziomie FV (Powierzchnia zajętego siedliska duża, >1 a). <u>Fragmentacja siedliska</u>: utrzymanie stanu na poziomie FV (właściwym) w którym brak jest fragmentacji siedliska gatunku. <u>Gatunki obce, inwazyjne</u>: utrzymanie stanu na poziomie FV (właściwym) w którym brak jest gatunków obcych, inwazyjnych. <u>Ocienienie przez drzewa i krzewy</u>: utrzymanie stanu na poziomie FV (właściwym) w którym brak jest ocienienia przez drzewa i krzewy. <u>Zwarcie runi lub runa</u>: utrzymanie stanu na poziomie FV (właściwym) w którym występuje zwarcie optymalne do ok. 40%. <u>Uwodnienie terenu (wilgotność podłoża)</u>: utrzymanie stanu na poziomie FV (właściwym) w którym uwodnienie jest optymalne – duża wilgotność.

10	1903 lipiennik <i>Loesela Liparis loeseli</i>	<u>Powierzchnia potencjalnego siedliska</u>: utrzymanie powierzchni siedliska gatunku na powierzchni min. 0,3 ha. Utrzymanie stanu na poziomie FV (właściwym) w którym siedlisko jest takie same lub większe w porównaniu do poprzedniego okresu monitoringowego. <u>Powierzchnia zajętego siedliska</u>: utrzymanie stanu na poziomie FV (właściwym) w którym powierzchnia siedliska jest taka sama lub większa niż w poprzednich obserwacjach. <u>Fragmentacja siedliska</u>: poprawa ze stanu U1 do stanu FV (właściwego) – ze stanu gdzie fragmentacja jest średnia do stanu w którym brak jest fragmentacji siedliska lub jest ona mała. <u>Stopień zarośnięcia siedliska przez roślinność drzewiastą i krzewiastą</u>: poprawa ze stanu U1 do stanu FV (właściwego) – ze stanu gdzie stopień zarośnięcia waha się w granicach 25–50% do stanu w którym stopień zarośnięcia jest <25%. <u>Wysokie byliny/gatunki ekspansywne – konkurencyjne</u>: utrzymanie stanu na poziomie FV (właściwym) w którym brak jest lub występują pojedyncze osobniki wysokich bylin, gatunków ekspansywnych i konkurencyjnych. <u>Wysokość runi</u>: utrzymanie stanu na poziomie FV (właściwym) w którym wysokość runi jest <25 cm. <u>Grubość wojłoku</u>: utrzymanie stanu na poziomie FV (właściwym) w którym wysokość nierozłożonych szczątków jest <5 cm. <u>Miejsca do kiełkowania</u>: utrzymanie stanu na poziomie FV (właściwym) w którym miejsca do kiełkowania jest >10%. <u>Stopień uwodnienia</u>: utrzymanie stanu na poziomie FV (właściwym) w którym wilgotność podłoża jest duża.
11	1042 zalotka większa <i>Leucorrhinia pectoralis</i>	<u>Populacja</u>: utrzymanie liczebności gatunku w obszarze. Utrzymanie stanu na poziomie FV (właściwym) w którym liczba samców ≥ 10 (duża) lub ≥ 20 (bardzo duża) <u>Siedlisko</u>: utrzymanie powierzchni i jakości siedliska gatunku w obszarze (3 stanowiska). <u>Stan ochrony</u>: zachowanie występowania gatunku w obszarze w niezadowalającym stanie ochrony (U1) lub poprawa do stanu właściwego (U2).
12	1355 wydra <i>Lutra lutra</i>	<u>Populacja</u>: utrzymanie liczebności gatunku w obszarze. <u>Siedlisko</u>: utrzymanie powierzchni i jakości siedliska gatunku w obszarze. <u>Stan ochrony</u>: Zachowanie występowania gatunku w obszarze we właściwym (FV) stanie ochrony.
13	1337 bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	<u>Populacja</u>: utrzymanie liczebności gatunku w obszarze. <u>Siedlisko</u>: utrzymanie powierzchni i jakości siedliska gatunku w obszarze. <u>Stan ochrony</u>: Zachowanie występowania gatunku w obszarze we właściwym (FV) stanie ochrony.
14	1188 kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	Uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie występowania i stanu ochrony populacji gatunku oraz zaplanowanie działań ochronnych w oparciu o stwierdzone zagrożenia.

15	1060 czerwńczyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	Uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie występowania i stanu ochrony populacji gatunku oraz zaplanowanie działań ochronnych w oparciu o stwierdzone zagrożenia.
16	1166 traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	Uzupełnienie stanu wiedzy w zakresie występowania i stanu ochrony populacji gatunku oraz zaplanowanie działań ochronnych w oparciu o stwierdzone zagrożenia.

**DZIAŁANIA OCHRONNE NA OBSZARZE NATURA 2000 OSTOJA RADOMNO PLH280035
ZE WSKAZANIEM PODMIOTÓW ODPOWIEDZIALNYCH ZA ICH WYKONANIE I
OBSZARÓW ICH WDRAŻANIA.**

Lp.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Działania dotyczące ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków zwierząt oraz ich siedlisk				
1	3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>	Modyfikacja dotychczasowego sposobu prowadzenia gospodarki rybackiej poprzez promowanie zarybień zbiornika gatunkami drapieżnymi (szczupak, okoń, sandacz) oraz powstrzymanie się od zarybień karpem i amurem.	3150_1, 3150_4	Zarządcy, właściciele, dzierżawcy lub posiadacze obszaru na podstawie porozumienia z RDOŚ w Olsztynie
		Modyfikacja dotychczasowego sposobu prowadzenia gospodarki rolnej poprzez powstrzymanie się lub ograniczenie stosowania nawozów (mineralnych i organicznych) na łąkach i polach otaczających zbiornik.	3150_4	Zarządcy, właściciele, dzierżawcy lub posiadacze obszaru na podstawie porozumienia z RDOŚ w Olsztynie
		Utrzymanie leśnego charakteru zlewni, w tym prowadzenie ewentualnego pozyskania drewna jedynie przy zastosowaniu małopowierzchniowych gniazd (<0,3 ha).	3150_2, 3150_3, 3150_5	Nadleśnictwo Iława
2	3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	Wdrożenie ekstensywnej gospodarki leśnej w zlewni jeziora - pozyskiwanie drewna z zastosowaniem cięć w typie gniazdowych w obrębie gniazd o powierzchni nie większej niż 0,3 ha każde i zajmujących nie więcej niż	3160_1, 3160_2	Nadleśnictwo Iława

		10% danego wydzielenia (w trakcie obowiązywania PUL).		
3	3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne 7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	Rozebranie studzienki odprowadzającej wodę z torfowiska.	3160_2, 7110_2	Nadleśnictwo Iława
4	7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	Opracowanie ekspertyzy hydrologicznej określającej sposoby poprawy warunków wodnych obszaru i wdrożenie jej zaleceń.	7110_1, 7110_2	RDOŚ w Olsztynie
5	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk 6216 sierpowiec błyszczący <i>Drepanocladus (Hamatocaulis) vernicosus</i> 1903 lipiennik <i>Loesela Liparis loeselii</i>	Redukowanie pokrycia roślinności krzewiastej i drzewiastej do maksimum 1% powierzchni siedliska (obecne pokrycie szacowane jest na 10%) oraz jego otoczenia, które stanowi równocześnie powierzchnię potencjalnego siedliska (w buforze do 20 m od stanowiska sierpowca błyszczącego). Zabieg należy przeprowadzać w okresie od początku listopada do końca lutego, wyłącznie w czasie całkowitego zamarznięcia torfowiska (gdy grubość lodu pozwala na bezpieczne przeprowadzenie takich prac). Obligatoryjnym elementem niniejszych działań musi być usunięcie całej pozyskanej biomasy i jej utylizacja poza siedliskiem gatunku, w odległości nie mniejszej niż 50 m od niego. Roślinność krzewiastą i drzewiastą należy usuwać ręcznie, przy użyciu kos (spalinowych lub ręcznych), ewentualnie maczet lub siekier, przy nasadzie korzeniowej (na wysokości nie większej niż 5 cm ponad gruntem), w sposób	7230_1, 6216_1, 6216_2, 1903_1 oraz zdegradowane płyty siedliska 7230 zlokalizowane na terenie Ostoi	Zarządcy lub właściciele obszaru na podstawie porozumienia z RDOŚ w Olsztynie

		możliwie nieuszkodzający występujących w otoczeniu roślin zielnych oraz mszaków.		
6	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk 1903 lipiennik <i>Loesela Liparis loeselii</i> 6216 sierpowiec błyszczący <i>Drepanocladus (Hamatocaulis) vernicosus</i>	Montaż 2 diverów do badań wieloletnich monitoringu poziomu wody na torfowisku Wielkie Biele i 1 przy jez. Zgniłek. Po zakończeniu monitoringu (w zależności od uzyskanych wyników) opracowanie i ewentualne wdrożenie zaleceń dotyczących działań na rzecz poprawy warunków wodnych obszaru.	7230_1, 1903_1, 6216_1, 6216_2	RDOŚ w Olsztynie
7	9110 Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagenion</i>)	Pozostawianie martwych, zamierających i uszkodzonych drzew.	9110_59	Nadleśnictwo Iława
		Usuwanie modrzewia z drzewostanu. Luki pozostawiać do naturalnej sukcesji.	9110_84	Nadleśnictwo Iława
8	9160 Grąd subatlantycki (<i>Stellario-Carpinetum</i>)	Stopniowa przebudowa drzewostanu z preferencją graba, lipy i dębu.	9160_25, 9160_35, 9160_37, 9160_39, 9160_44, 9160_49, 9160_50, 9160_55, 9160_57, 9160_74, 9160_80, 9160_83, 9160_88, oraz zdegradowane płaty siedliska	Nadleśnictwo Iława

			zlokalizowane na terenie Ostoi	
		Pozostawianie martwych, zamierających i uszkodzonych drzew.	9160_25, 9160_35, 9160_37, 9160_39, 9160_49, 9160_55, 9160_57, 9160_74, 9160_83, 9160_88	Nadleśnictwo Iława
		Usunięcie dębu czerwonego i wprowadzenie w jego miejsce graba, lipy i dębu	9160_39	Nadleśnictwo Iława
		Okresowe usuwanie nagromadzonych śmieci.	9160_55	Nadleśnictwo Iława
9	91D0 Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> , <i>Pino mugo-Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>) i brzozowososnowe bagienne lasy borealne 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)	Opracowanie ekspertyzy hydrologicznej określającej sposoby poprawy warunków wodnych obszaru i wdrożenie jej zaleceń.	91D0_20, 91D0_21, 91D0_26, 91D0_28, 91D0_29, 91D0_41, 91D0_46, 91D0_64, 91D0_67, 91D0_81 91E0_31, 91E0_38, 91E0_40, 91E0_51, 91E0_53, 91E0_58, 91E0_82	RDOŚ w Olsztynie
10	91D0 Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi-</i>	Wykonanie zastawek.	91D0_19, 91E0_18	RDOŚ w Olsztynie lub zarządcy, właściciele obszaru na

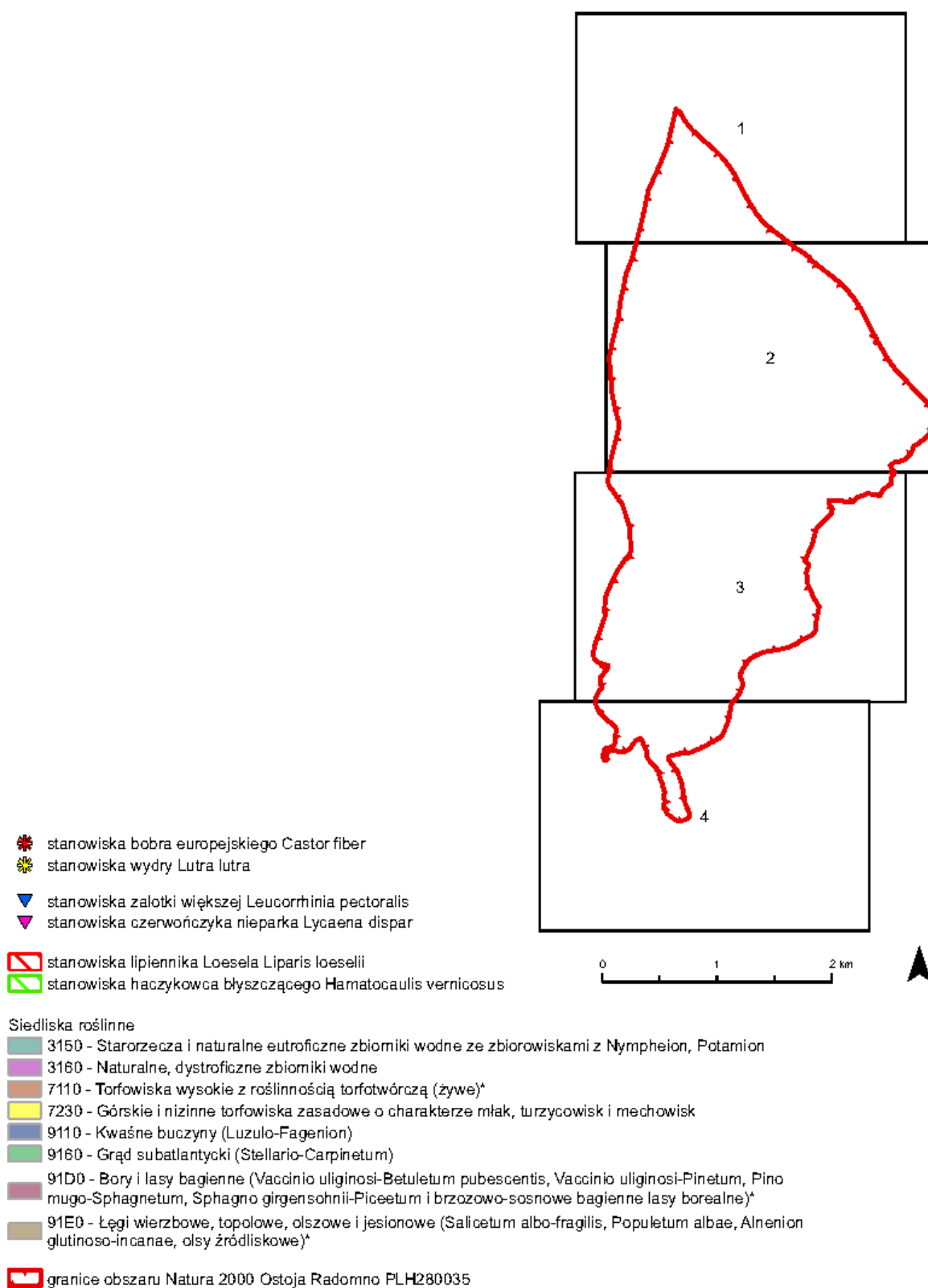
	<i>Pinetum, Pino mugo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>) i brzozowososnowe bagienne lasy borealne 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)			podstawie porozumienia z RDOŚ w Olsztynie
Dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych				
1	3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion, Potamion</i>	Objęcie monitoringiem stanu wód Strugi - cieku prowadzącego z terenu miasta Iława do jeziora Łackiego (Brzozy, Lonken) i dalej przez tereny Ostoi do jeziora Radomno, ponieważ stan wody odprowadzanej z terenów miasta Iława może mieć niekorzystny wpływ na stan płątów siedliska. W oparciu o przeprowadzony monitoring detekcja źródła zanieczyszczenia i ew. zaplanowanie działań ochronny.	Struga wpadająca do jez. Łackiego (płat 3150_1)	RDOŚ w Olsztynie
1	6216 sierpowiec błyszczący <i>Drepanocladus (Hamatocaulis) vernicosus</i>	Wdrożenie stałego monitoringu poziomu wody. W tym celu należy zainstalować przy stanowisku sierpowca błyszczącego piezometr z automatycznym diverem (raz w roku należy zgrać dane do komputera). Zaleca się monitorowanie liczby tam bobrowych (czy są nowe a jeśli tak to gdzie) i ich wpływu na poziom wody na przyległych torfowiskach (czy są zalewy, jeśli tak to jak długo i o ile podbiósł się poziom wody).	6216_1	RDOŚ w Olsztynie

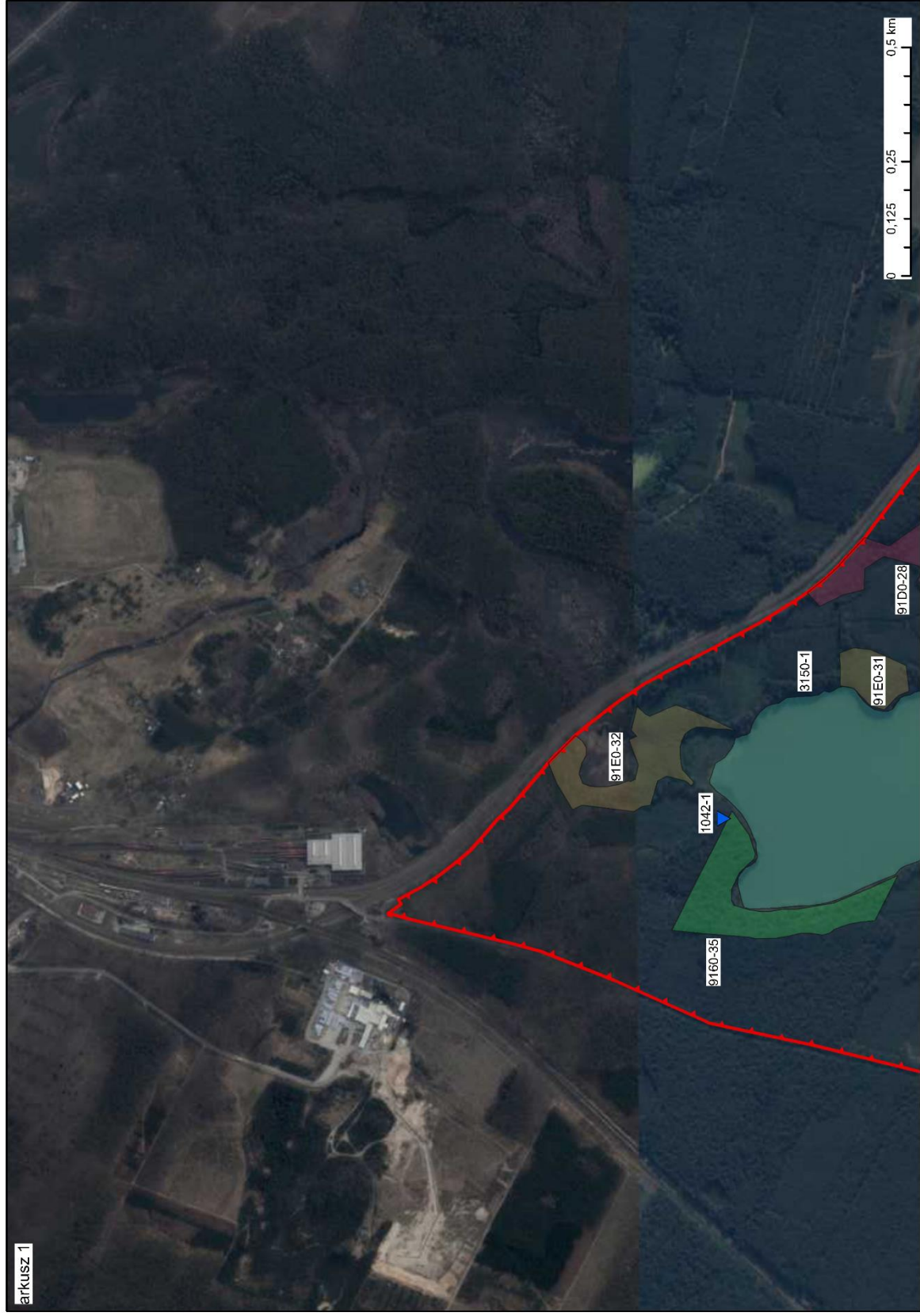
		Monitoring należy prowadzić przez minimum 5 lat.		
2	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk 6216 sierpowiec błyszczący <i>Drepanocladus (Hamatocaulis) vernicosus</i> 1903 lipiennik <i>Loesela Liparis loeselii</i>	Wdrożenie stałego monitoring poziomu wody. W tym celu należy zainstalować piezometr z diverem (umocowanym w wierzchniej warstwie torfowiska), mierzący wahania poziomu wody względem powierzchni torfowiska. Urządzenie to winno być umocowane w taki sposób, aby unosiło się i opadało wraz ze zmianami poziomu powierzchni torfowiska względem zmiany poziomu uwodnienia. Zaleca się instalację 2 piezometrów. Zapis, a następnie odczyt stanu uwodnienia na tych obiektach należy prowadzić przez minimum 5 lata, przez cały rok.	7230_1, 6216_2, 1903_1	RDOŚ w Olsztynie
3	3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i> , <i>Potamion</i>	Monitoring stanu ochrony siedliska zgodnie z metodyką PMS co 5 lat	3150_1, 3150_2, 3150_3, 3150_4, 3150_5	RDOŚ w Olsztynie
4	3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	Monitoring stanu ochrony siedliska zgodnie z metodyką PMS co 5 lat	3160_1	RDOŚ w Olsztynie
5	7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą	Monitoring stanu ochrony siedliska zgodnie z metodyką PMS co 5 lat	7110_2	RDOŚ w Olsztynie
6	7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	Monitoring stanu ochrony siedliska zgodnie z metodyką PMS co 5 lat	7230_1	RDOŚ w Olsztynie
7	9110 Kwaśne buczyny (<i>Luzulo-Fagenion</i>)	Monitoring stanu ochrony siedliska zgodnie z metodyką PMS co 5 lat	9110_84	RDOŚ w Olsztynie

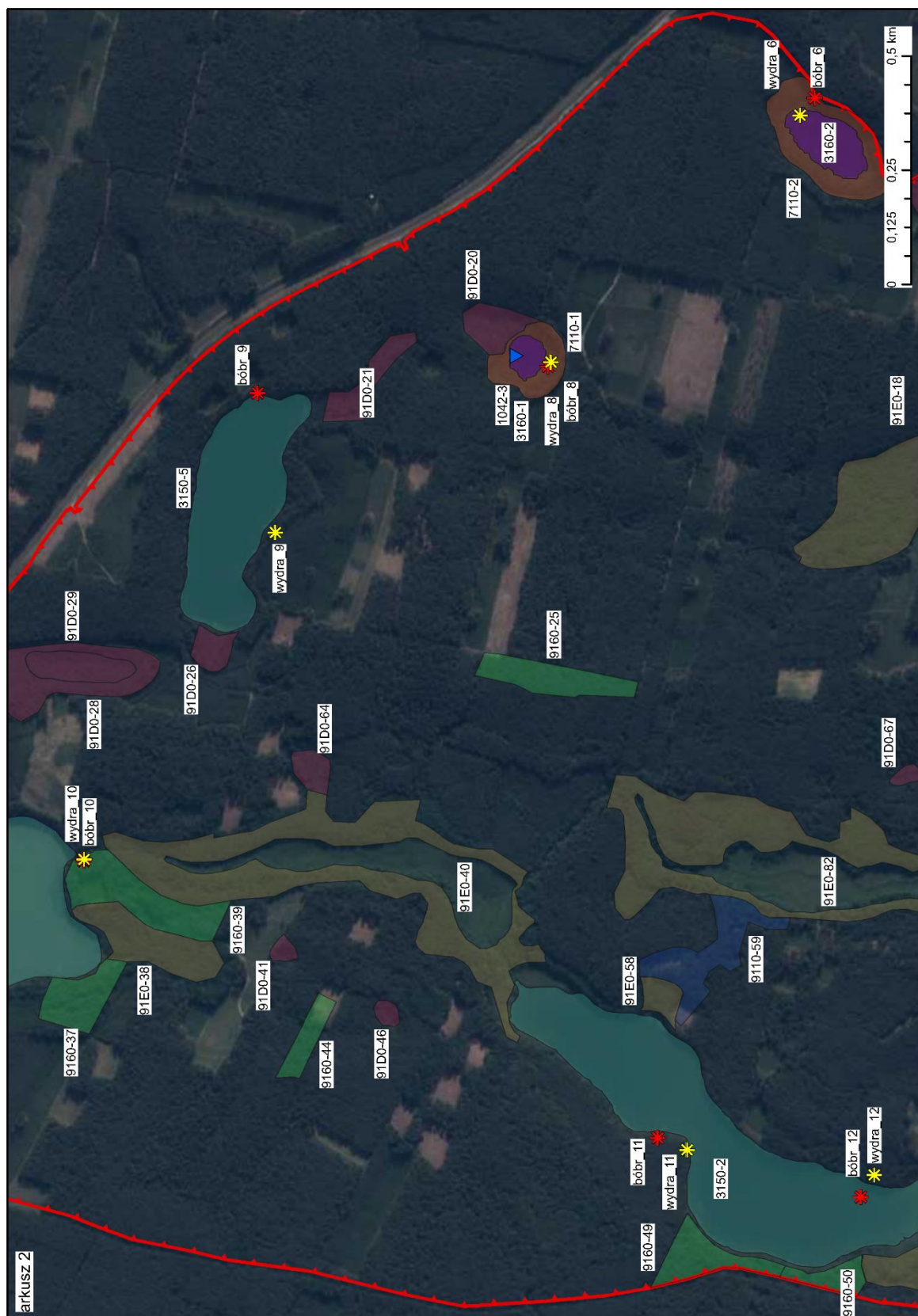
8	9160 Grąd subatlantycki (<i>Stellario-Carpinetum</i>)	Monitoring stanu ochrony siedliska zgodnie z metodyką PMS co 5 lat	9160_55, , 9160_73, 9160_83	RDOŚ w Olsztynie
9	91D0 Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> , <i>Pino mugo-Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne	Monitoring stanu ochrony siedliska zgodnie z metodyką PMS co 5 lat	91D0_19,	RDOŚ w Olsztynie
10	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)	Monitoring stanu ochrony siedliska zgodnie z metodyką PMS co 5 lat	91E0_18,	RDOŚ w Olsztynie
11	1042 zalotka większa <i>Leucorrhinia pectoralis</i>	Monitoring stanu ochrony siedliska zgodnie z metodyką PMS co 5 lat	1042_1, 1042_2, 1042_3	RDOŚ w Olsztynie
11	1337 Bóbr <i>Castor fiber</i>	Monitoring stanu ochrony siedliska zgodnie z metodyką PMS co 5 lat	15 punktów monitoringowych	RDOŚ w Olsztynie
13	1355 Wydra <i>Castor fiber</i>	Monitoring stanu ochrony siedliska zgodnie z metodyką PMS co 5 lat	15 punktów monitoringowych	RDOŚ w Olsztynie
14	1188 kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>	Uzupełnienie stanu wiedzy o występowaniu gatunku, dokonanie oceny stanu ochrony na stanowiskach, określenie ewentualnych zagrożeń oraz zaplanowania działań ochronnych, w tym monitoringu. Termin realizacji: pierwszy monitoring w	Cały obszar Natura 2000, ze szczególnym uwzględnieniem archiwalnych stanowisk.	RDOŚ w Olsztynie

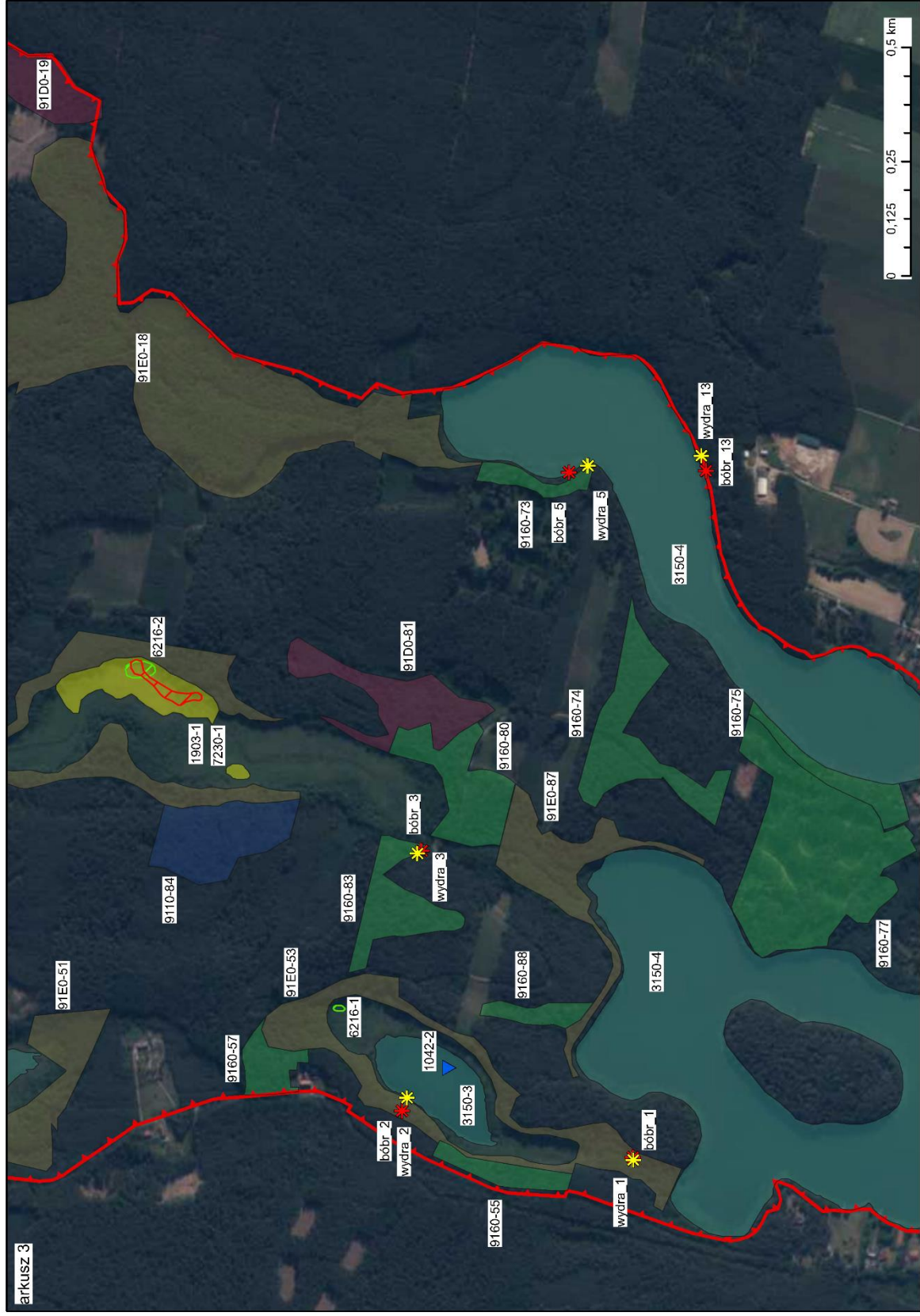
		ciągu pierwszych 3 lat obowiązywania planu. Monitoring stanu ochrony gatunku zgodnie z metodyką PMS GIOŚ (optymalnie co 3 lata).		
15	1060 czerwńczyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>	Uzupełnienie stanu wiedzy o występowaniu gatunku, dokonanie oceny stanu ochrony na stanowiskach, określenie ewentualnych zagrożeń oraz zaplanowania działań ochronnych, w tym monitoringu. Termin realizacji: pierwszy monitoring w ciągu pierwszych 3 lat obowiązywania planu. Monitoring stanu ochrony gatunku zgodnie z metodyką PMS GIOŚ (optymalnie co 3 lata).	Cały obszar Natura 2000, ze szczególnym uwzględnieniem archiwalnych stanowisk.	RDOŚ w Olsztynie
16	1166 traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>	Uzupełnienie stanu wiedzy o występowaniu gatunku, dokonanie oceny stanu ochrony na stanowiskach, określenie ewentualnych zagrożeń oraz zaplanowania działań ochronnych, w tym monitoringu. Termin realizacji: pierwszy monitoring w ciągu pierwszych 3 lat obowiązywania planu. Monitoring stanu ochrony gatunku zgodnie z metodyką PMS GIOŚ (optymalnie co 3 lata).	Cały obszar Natura 2000, ze szczególnym uwzględnieniem archiwalnych stanowisk.	RDOŚ w Olsztynie

LOKALIZACJA PRZEDMIOTÓW OCHRONY ORAZ DZIAŁAŃ OCHRONNYCH NA OBSZARZE NATURA 2000 OSTOJA RADOMNO PLH280035

UZASADNIENIE

Obowiązek sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 wynika z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 i 1940 oraz z 2025 r. poz. 884). W myśl art. 28 ust. 5 wyżej wymienionej ustawy plan zadań ochronnych ustanawia regionalny dyrektor ochrony środowiska, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000. Plan zadań ochronnych może być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony tych siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt.

Projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Radomno PLH280035 został przygotowany zgodnie z art. 28 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2024 r. poz. 99).

Ponieważ w granicach obszaru Natura 2000 Ostoja Radomno PLH280035 nie ma krajowych form ochrony przyrody, dla których ustanowiono plan ochrony uwzględniający zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10, nie zachodzą przesłanki do wyłączenia całości lub części obszaru Natura 2000 ze sporządzania planu zadań ochronnych, określone w art. 28 ust. 11 pkt 2 i 3 ustawy o ochronie przyrody. Obszar Natura 2000 Ostoja Radomno PLH280035 pokrywa się w całości z terenem zarządzanym przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Iława, dla którego plan urządzenia lasu nie zawiera jednak zakresu, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. W związku z tym nie może mieć zastosowania przepis art. 28 ust. 11 pkt. 3a ustawy o ochronie przyrody.

Plan zadań ochronnych będący przedmiotem niniejszego zarządzenia, został przygotowany z uwzględnieniem zapisów Standardowego Formularza Danych dla przedmiotowego obszaru oraz wszystkich dostępnych danych i materiałów, a w szczególności opracowania: „Dokumentacja Planu Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Radomno PLH280035 w województwie warmińsko-mazurskim”, Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska, 2021.

Zapisy planu zadań ochronnych sformułowano z uwzględnieniem ustaleń dotyczących stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, dokonanych na podstawie dostępnych danych, w tym ww. opracowania. Oceny stanu ochrony poszczególnych siedlisk przyrodniczych i gatunków dokonano na podstawie wyników ekspertyzy specjalistycznej, w oparciu o trzy parametry stanu:

- 1) dla siedlisk przyrodniczych: powierzchnia, specyficzna struktura i funkcje, perspektywy ochrony,
- 2) dla gatunków: stan populacji, stan siedliska oraz perspektywy ochrony.

Przy ocenie poszczególnych parametrów zastosowano zestawy wskaźników opisanych w metodykach przygotowanych przez Instytut Ochrony Przyrody PAN na potrzeby Państwowego Monitoringu Środowiska realizowanego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ).

Badania nakierowane były na zinventaryzowanie następujących siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt kwalifikujących się do uznania za przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000:

1. 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*,
2. 3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne,
3. 6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*),
4. 7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe),
5. 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea*),
6. 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk,

7. 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*),
8. 9160 Grąd subatlantycki (*Stellario-Carpinetum*),
9. 91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne,
10. 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe),
11. 1188 Kumak nizinny *Bombina bombina*,
12. 1337 Bóbr *Castor fiber*,
13. 6216 sierpowiec błyszczący *Drepanocladus (Hamatocaulis) vernicosus*
14. 1042 Żalotka większa *Leucorrhinia pectoralis*,
15. 1903 Lipiennik Loesela *Liparis loeselii*,
16. 1355 Wydra *Lutra lutra*,
17. 1060 Czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*,
18. 1166 Traszka grzebieniasta *Truturus cristatus*.

W trakcie prac nad PZO nie stwierdzono występowania siedliska przyrodniczego 6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*). Podawany wcześniej płat w oddz. 108 g uległ zarośnięciu sosną oraz zadarnieniu trzcinnikiem piaskowym (*Calamagrostis epigeios*), natomiast płat w oddz. 108 j, k uległ zadarnieniu trawistą roślinnością łąkową. Nie odnaleziono również siedliska 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*). Siedlisko 7140 było wykazywane na jednym stanowisku wokół dystroficznego Jeziora Miałkie. Zbiorowiska roślinne z klasy *Scheuchzerio-Caricetalia nigrae* typowe dla torfowisk przejściowych (m.in. *Rhynchosporium albae*, *Caricetum limosae*, *Caricetum lasiocarpae*) zmniejszyły tutaj swój areal na rzecz zbiorowisk wysokotorfowiskowych z klasy *Oxycocco-Sphagnetalia* na skutek sukcesji ekologicznej. Wobec tego, że przeważają tu obecnie zbiorowiska mszarne *Sphagnetum magellanicum* i *Ledo-Sphagnetum magellanicum* siedlisko wokół Jeziora Miałkie zaklasyfikowano do torfowisk wysokich 7110. Na podstawie powyższych badań w roku 2024 zmieniony został Standardowy Formularz Danych.

Ponadto podczas inwentaryzacji czerwończyka nieparka *Lycaena dispar* (1060) znaleziono go tylko na jednym stanowisku. W granicach ostoi nie stwierdzono również traszki grzebieniastej *Triturus cristatus* (1166) oraz kumaka nizinnego *Bombina bombina* (1188), jak oceniono nie występują tu odpowiednie warunki siedliskowe dla tych gatunków. Zaproponowano aby gatunki te usunąć z listy przedmiotów ochrony. Jednakże po analizie tego zagadnienia tut. Organ postanowił pozostawić ww. gatunki zwierząt wśród przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Radomno. Badania na potrzeby PZO prowadzone były tylko przez jeden sezon wegetacyjny. Na występowanie analizowanych gatunków wpływ mogły mieć czynniki takie jak obecność roślin żywicielskich, warunki siedliskowe, zmiany hydrologiczne, sukcesja. Czynniki te mogą ulegać fluktuacjom w czasie, w związku z czym widzi się konieczność powtórzenia badań w celu weryfikacji występowania tych gatunków. Ponadto Obszar zapewnia płazom odpowiednie warunki do bytowania – obecność siedlisk 3150, 3160, 7110, 91D0 czy 91E0. Zaplanowano więc działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony.

Dla siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin i zwierząt uznanych za przedmioty ochrony ostoi zidentyfikowano istniejące i potencjalne zagrożenia dla ich stanowisk wskazane w załączniku 3. Sformułowano nowe cele działań ochronnych mając na względzie potrzebę co najmniej utrzymania siedlisk w obszarze lub poprawę ich stanu ochrony (załącznik 4). Przy formułowaniu celów działań uwzględniono wytyczne Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska sformułowane w piśmie z dn. 09.12.2020 r. znak: DZP-WP.600.113.2020.JB.

Dla osiągnięcia wyznaczonych celów sformułowano działania ochronne, w tym dotyczące ochrony czynnej i monitoringu stanu ochrony oraz monitoringu realizacji celów działań ochronnych (załącznik 5).

W odniesieniu do płatów 3150_1 i 3150_4 siedliska 3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion* wskazano na potrzebę modyfikacji dotychczasowego sposobu prowadzenia gospodarki rybackiej poprzez promowanie zarybień zbiornika gatunkami drapieżnymi (szczupak, okoń, sandacz) oraz powstrzymanie się od zarybień karpem i amurem. W przypadku pozostałych płatów siedliska brak jest możliwości zaplanowania działań związanych z ochroną czynną - należy utrzymać leśny charakter zlewni, w tym prowadzić ewentualne pozyskanie drewna jedynie przy zastosowaniu małopowierzchniowych gniazd (<0,3 ha).

Dla zachowania płatów siedliska 3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne oraz istotne jest wdrożenie ekstensywnej gospodarki leśnej w zlewni jeziora - pozyskiwanie drewna z zastosowaniem cięć gniazdowych w obrębie gniazd o powierzchni nie większej niż 0,3 ha. W przypadku płatu 3160_2 oraz siedliska 7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe) należy rozebrać studzienki odprowadzającej wodę z torfowiska.

Zachowanie siedliska 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, sierpowca błyszczącego *Drepanocladus (Hamatocaulis) vernicosus* i lipiennika *Loesela Liparis loeselii* wymaga usuwania drzew i nalotu olszy, brzozy i zakrzaczeń wierzb z jego powierzchni.

Dla leśnych siedlisk 9110 i 9160 kluczową sprawą pozostaje niska, na ogół, ilość martwego drewna, co związane jest z prowadzoną gospodarką leśną. Zaproponowano więc sukcesywne zwiększanie jego zasobów. Znaczącym problemem jest również udział w warstwie drzew i podszytu obcych geograficznie lub ekologicznie gatunków, które zaproponowano do usunięcia. W przypadku wszystkich stanowisk siedlisk leśnych, w których prowadzona jest gospodarka leśna, zaproponowano metody gospodarki promujące ochronę siedlisk.

Dla leśnych siedlisk 91D0 i 91E0 podstawowym problemem jest poprawa warunków wodnych w zlewni, czemu ma służyć wykonanie zastawek oraz utrzymanie tam bobrowych.

Dla kumaka nizinnego *Bombina bombina*, bobra europejskiego *Castor fiber*, zalotki większej *Leucorrhinia pectoralis*, wydry *Lutra lutra*, czerwończyka nieparka *Lycena dispar* oraz traszki grzebieniastej nie zaplanowano działań w zakresie aktywnej ochrony. W przypadku zalotki większej, wydry, kumaka nizinnego, traszki grzebieniastej i czerwończyka nieparka wynika to z braku zagrożeń istniejących. Ponadto w przypadku kumaka nizinnego, traszki grzebieniastej i czerwończyka nieparka wynika to z konieczności realizacji działań dotyczących monitoringu stanu przedmiotów ochrony. Natomiast w przypadku bobra europejskiego wynika to faktu iż gatunek ten na terenie ostoi nie jest zagrożony, co z dobrego stopnia zachowania cech siedliska gatunku a także ogólnego stanu ochrony gatunku w obszarze, który oceniony został na właściwy (FV).

Dla poszczególnych stanowisk przedmiotów ochrony zaplanowano działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony. Oparto je na metodyce opracowanej przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska na potrzeby Państwowego Monitoringu Środowiska. Monitoring realizacji celów działań ochronnych prowadzony będzie poprzez monitoringu stanu ochrony poszczególnych przedmiotów ochrony.

Stanowiska siedliska 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, sierpowca błyszczącego *Drepanocladus (Hamatocaulis) vernicosus* i lipiennika *Loesela Liparis loeselii* wymaga prowadzenia stałego, całorocznego monitoringu poziomu wody na torfowisku (przy pomocy zamontowanych diverów do badań wieloletnich) oraz kontroli działalności i ekspansji bobrów.

Nie zidentyfikowano potrzeby ustanowienia planu ochrony dla tego obszaru. Wskazano natomiast na potrzebę wprowadzenia zmian w obowiązującym SDF. Dotyczą one usunięcia z SDF

dwóch siedlisk przyrodniczych: 6120 Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe (*Koelerion glaucae*) i 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea*). Zmian tych dokonano w 2024 r.

Przystępując do prac nad sporządzeniem planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie obwieszczeniem znak WOPN.082.2.4.1.2019.AB z dnia 17 kwietnia 2019 r. podał do publicznej wiadomości informację o zamiarze przystąpienia do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla tego obszaru Natura 2000 Ostoja Radomno, określając założenia do projektu PZO dla obszaru Natura 2000 (wypełniając tym samym obowiązek wynikający z § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. Zawiadomienie ogłoszono w sposób zwyczajowo przyjęty, tj. wywieszono w siedzibie organu właściwego w sprawie (wywieszono na tablicy ogłoszeń w siedzibie RDOŚ w Olsztynie), umieszczono na stronie BIP RDOŚ w Olsztynie oraz opublikowano w formie obwieszczenia w prasie o zasięgu regionalnym.

Następnie, zapewniając możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko w procesie przygotowania niniejszego planu, obwieszczeniem znak WOPN.082.2.4.1.2019.AB z dnia 15 października 2019 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie podał do publicznej wiadomości informację o przystąpieniu do sporządzenia projektów planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 Ostoja Radomno. Poinformowano o przystąpieniu do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych i o jego przedmiocie, możliwości zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy, w tym projektem niniejszego zarządzenia oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu, a także o miejscu, sposobie i terminie wnoszenia uwag i wniosków do powyższego projektu oraz o organie właściwym do ich rozpatrzenia. Zawiadomienie ogłoszono w sposób zwyczajowo przyjęty, tj. wywieszono w siedzibie organu właściwego w sprawie (wywieszono na tablicy ogłoszeń w siedzibie RDOŚ w Olsztynie), umieszczono na stronie BIP RDOŚ w Olsztynie oraz opublikowano w formie obwieszczenia w prasie o zasięgu regionalnym.

W ramach opracowywania planu, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie zapewnił możliwość udziału wszystkim zainteresowanym w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu. Podstawowym środkiem realizacji przez RDOŚ w Olsztynie obowiązku wynikającego z przepisu art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody, mającego na celu zapewnienie możliwości udziału zainteresowanych osób i podmiotów prowadzących działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, było zorganizowanie i przeprowadzenie z udziałem Wykonawcy projektu planu, cyklu spotkań dyskusyjnych, na które każdorazowo zapraszano wszystkie kluczowe z punktu widzenia ochrony obszaru grupy interesu oraz zainteresowane osoby fizyczne. Spotkania dyskusyjno-warsztatowe odbyły się trzykrotnie:

1. w Sali sesyjnej Starostwa Powiatowego w Iławie przy ul. Andersa 2a, dnia 19 października 2020 r.
2. korespondencyjnie, drogą elektroniczną, w dniach 25 listopada 2022 r. – 02 grudnia 2022 r.
3. korespondencyjnie, drogą elektroniczną, w dniach 23 grudnia 2022 r. – 30 grudnia 2022 r.

Do prac nad określeniem działań ochronnych (w zespole roboczym, zwanym Zespołem Lokalnej Współpracy) zostali zaproszeni przedstawiciele, m.in.: administracji samorządowej, organizacji pozarządowych, naukowców a także podmiotów gospodarujących w obszarze Natura 2000. W skład Zespołu Lokalnej Współpracy dla obszaru Natura 2000 Ostoja Radomno PLH280035 weszli przedstawiciele interesariuszy:

- Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Olsztynie,

- Nadleśnictwo Iława.
- Urząd Gminy w Iławie ,
- Starostwo Powiatowe w Iławie,
- Państwowe Gospodarstwo Wodne WODY POLSKIE: Nadzór Wodny w Ostródzie, Nadzór Wodny w Nowym Mieście Lubawskim
- Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Biuro Powiatowe w Iławie,
- Okręg Polskiego Związku Wędkarskiego w Toruniu,
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie,
- Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy.

Podczas zorganizowanych trzech spotkań członkowie Zespołu Lokalnej Współpracy omówili i wypracowali zakres działań niezbędnych do wykonania w granicach obszaru.

W toku procedury ustanawiania projektu planu zadań ochronnych, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie, wykonując dyspozycję określoną przepisem art. 28 ust. 3 i 4 ustawy o ochronie przyrody oraz § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, a także art. 39 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, obwieszczeniem znak WOPN.6320.7.2025.WS z dnia 23 grudnia 2025 r. podał do publicznej wiadomości informację o wyłożeniu projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Radomno oraz o możliwościach zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy, o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu; możliwości składania uwag i wniosków; sposobie i miejscu składania uwag i wniosków, wskazując jednocześnie co najmniej 21-dniowy termin ich składania; organie właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków, w następujący sposób:

- na stronie Biuletynu Informacji Publicznej (BIP) Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Olsztynie,
- na tablicy ogłoszeń w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Olsztynie,
- na tablicach ogłoszeń wszystkich jednostek samorządu terytorialnego objętych granicami obszaru Natura 2000,
- w prasie o odpowiednim do rodzaju dokumentu zasięgu.

Na etapie procedury konsultacji społecznych projektu zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Radomno PLH2800305 wpłynęły do powyższego organu ochrony przyrody następujące uwagi:

Projekt niniejszego zarządzenia na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2025 r. poz. 428) został uzgodniony przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego pismem znak PN.0521. 2025 z dnia 2025 r.

Realizacja działań ochronnych i monitoringowych, zawartych w niniejszej regulacji prawnej finansowana będzie zgodnie z przepisem art. 39 ustawy o ochronie przyrody, m.in. ze środków Unii Europejskiej, a w zakresie nie objętym finansowaniem przez Wspólnotę ze środków budżetu państwa, a także z budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.